Gofynion adnabod a chyfnewid tagiau sydd wedi'u colli a rhai sy'n annarllenadwy

Mae 2 opsiwn tagio:

<table>
<tr><td>1. EID Llawn

</td><td>Yn dangos y cod gwlad 'UK' a rhif 6 digid y ddiadell (gyda zero o'i flaen) + rhif pum digid yr anifail.

Mae'r sglodyn electronig yn y tag melyn.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Gallwch ddefnyddio'r EID gyda:
Ŵyn y bwriedir eu lladd mewn lladd-dy yn y Deyrnas Unedig cyn iddynt gyrraedd eu 12 mis oed
Ŵyn sy'n cael eu cadw ar ôl eu 12 mis oed i fagu.
Ŵyn gwryw stôr/tew y bwriedir eu lladd ar ôl eu 12 mis.
Ŵyn y bwriedir eu hallforio'n fyw.</td></tr>
<tr><td>2. Tag Lladd Electronig

</td><td>Yn dangos y cod gwlad 'UK' a rhif diadell y fferm lle cafodd y tag ei osod

Mae'r sglodyn electronig yn y tag melyn.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Gallwch ddefnyddio'r tag lladd electronig gyda:
Ŵyn y bwriedir eu lladd mewn lladd-dy yn y Deyrnas Unedig cyn iddynt gyrraedd eu 12 mis oed</td></tr>
</table>

Mae amrywiaeth o wahanol ddyfeisiau adnabod swyddogol wedi'u cymeradwyo ichi eu defnyddio e.e. tagiau dolen, tagiau botwm, tagiau baner a bandiau bigwrn. Mae bandiau bigwrn (GB), bolws a thatŵs hefyd yn ddyfeisiau adnabod swyddogol (mewn cyfuniadau penodol).

Math o dag gyfnewid

	Ar ei ddaliad geni	**Ddim ar ei ddaliad geni**
EID Llawn (defaid wedi'u tagio o 2010 ymlaen)	**Naill ai:** Rhowch dag newydd tebyg i'r tag a gollwyd (yr un rhif unigol), p'un a yw ar ei ddaliad geni neu beidio **Neu:** Tynnwch y tag sydd ar ôl a gosod pâr newydd o dagiau EID Llawn a nodi'r manylion newydd ar gofnod y ddiadell	Tynnwch y tag sydd ar ôl a gosod pâr newydd o dagiau EID Llawn COCH a nodi'r manylion newydd ar gofnod y ddiadell
Tag Lladd EID	Rhowch dag lladd batsh arall o'ch stoc o dagiau, gyda'r un rhif diadell.	Rhowch dag lladd electronig coch yn ei le, gyda'r un rhif diadell. Nodwch y manylion ar gofnod y ddiadell.

I weld y rheolau ar roi tagiau cyfnewid ar ddefaid hŷn h.y. y rheini gafodd eu tagio cyn 2010 – darllenwch dudalen 13 *Canllaw i Geidwaid – Rheolau adnabod defaid a geifr* - http://gov.wales/topics/environmentcountryside/ahw/farmanimaltracing/sheepandgoatidentification/rules-for-identifying-sheep-and-goats/?skip=1&lang=cy

Lliw y tag

Mae tagiau *swyddogol* yn gorfod bod yn felyn, coch neu ddu, fel a ganlyn:

Bydd tagiau electronig yn felyn	**ELECTRONIG**
Tag cyfateb yn ddu pan roddir bolws	**BOLWS**
Pob tag cyfnewid, gan gynnwys EID, yn goch (heblaw'r rheini a roddir ar y daliad geni)	**CYFNEWID**

(Dyma'r rheolau yng Nghymru a Lloegr. Nid yw'r Alban wedi neillltuo lliw ar gyfer eu tagiau EID – maen nhw felly'n cael bod unrhyw liw heblaw coch a du, er bod ffermwyr yr Alban wedi'u cynghori i ddefnyddio tagiau melyn os ydyn nhw'n gwerthu defaid dros y ffin).

Os ydy'r anifail wedi'i dagio â thag a dyfais arall neu â thag rheoli'r ceidwad ei hun, gall y tag cyfateb confensiynol fod o unrhyw liw arall (neu liwiau eraill e.e. gall lliwiau gwahanol ar dagiau deuran).

<u>Pob oen, gan gynnwys ŵyn anwes, sy'n cael eu cadw ar ôl 12 mis oed</u>
Bydd ŵyn stôr a thew y bwriedir eu lladd ond sy'n cael eu cadw dros 12 mis oed, defaid sy'n cael eu cadw ar gyfer eu cig a defaid anwes yn gorfod cael eu hadnabod yn electronig (â'r **ddyfais adnabod lawn - EID**) a'u cofnodi'n unigol yng nghofnod y ddiadell.

<u>Allforion byw</u>
Bydd ŵyn sy'n cael eu geni ar neu ar ôl 31 Rhagfyr 2009 ac a fydd yn cael eu hallforio'n fyw yn gorfod cael eu hadnabod yn electronig (â'r **ddyfais adnabod lawn - EID**) a'u cofnodi'n unigol yng nghofnod y ddiadell. Ni fydd defaid â thagiau cyfnewid coch yn gallu cael eu hallforio i wledydd eraill yn yr UE.